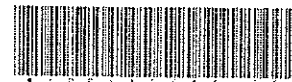

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7
tel.: 234 665 555, fax: 234 665 444
e-mail: posta@uouu.cz, www.uouu.cz

Čj. UOOU-07578/13

MĚSTSKÝ SOUD V PRAZE
pracoviště Hybernská 18, Praha 1

osobně: *[signature]* obálka: *[signature]*

Došlo dne: - 1 - 10 - 2013

(3)

Městský soud v Praze
pracoviště Hybernská
Hybernská 18
111 21 Praha 1

2 krát *[signature]* příloh
kolky *[signature]* podpis

Praha 30. září 2013

Vyjádření žalovaného k obsahu žaloby a předložení úplného spisového materiálu
ke sp. zn. 6A 131/2013

Žalobce: Česká republika – Ministerstvo práce a sociálních věcí
se sídlem Na Poříčném právu 376/1, 128 01 Praha 2
IČ: 00551023

Žalovaný: Úřad pro ochranu osobních údajů
se sídlem Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7

DVOJMO

K výzvě Vašeho soudu podává Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“ nebo „žalovaný“) ve stanovené lhůtě jednoho měsíce (výzva s žalobou byla Úřadu doručena dne 3. září 2013) následující vyjádření žalovaného k obsahu žaloby, resp. k jejím podstatným bodům.

Současně žalovaný soudu předkládá úplný spisový materiál ve věci, tj. správní spis sp. zn. UOOU-00742/13.

Žalovaný neuplatňuje námitku podjatosti a souhlasí s projednáním věci bez jednání.

I.

Žalobou napadené rozhodnutí předsedy Úřadu čj. UOOU-00742/12-83 ze dne 2. května 2013 bylo vydáno v rámci správního řízení vedeného Úřadem s žalobcem ve věci spáchání správního deliktu podle § 45 odst. 1 písm. h) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

Podkladem pro zahájení řízení byl spisový materiál shromážděný v rámci kontroly provedené inspektorkou Úřadu Mgr. et Mgr. Boženou Čajkovou a inspektorem Úřadu Ing. Josefem Vaculou ve dnech 2. března 2012 až 15. ledna 2013. Kontrola byla ukončena vydáním kontrolního protokolu zn. INSP4-1329/12-69 ze dne 23. ledna 2013, který byl potvrzen rozhodnutím předsedy Úřadu čj. INSP4-1329/12-74 ze dne 7. března 2013.

V průběhu správního řízení pak bylo prokázáno, že žalobce v souvislosti se zabezpečením osobních údajů zpracovávaných v Jednotném informačním systému práce a sociálních věcí (dále jen „JIS“) prostřednictvím e-mailové zprávy odeslané dne 20. ledna 2012 z e-mailové adresy Mgr. Martina Žárského informoval příslušné zaměstnance, že nemají-li přiřazenou roli, mohou pracovat na principu tzv. zdvojené či násobené identity, a dále že v červenci 2012 nedisponoval elektronickými záznamy za období leden až únor 2012, které by umožnily určit a ověřit, kdy, kým a z jakého důvodu byly osobní údaje zaznamenány nebo jinak zpracovány.

Úřad proto rozhodnutím čj. UOOU-00742/13-77 ze dne 8. března 2013 (dále jen „rozhodnutí“) konstatoval, že se žalobce shora uvedeným jednáním dopustil správního deliktu podle § 45 odst. 1 písm. h) zákona č. 101/2000 Sb. a uložil mu pokutu ve výši 500.000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč. Rozklad proti rozhodnutí byl zamítnut rozhodnutím předsedy Úřadu čj. UOOU-00742/13-83 ze dne 2. května 2013, které nabylo právní moci dne 6. května 2013.

II.

Žalobce v podané žalobě, jíž se dožaduje zrušení rozhodnutí, eventuálně snížení uložené pokuty opakuje v zásadě stejné argumenty jako v rozkladu proti rozhodnutí, s nimiž se rozhodnutí předsedy Úřadu čj. UOOU-00742/13-83 ze dne 2. května 2013 dostatečným způsobem vypořádalo. Přesto žalovaný k jednotlivým bodům žaloby podává následující stanovisko.

Žalobce v žalobě prohlašuje, že důvodem pro její podání bylo neúplné zjištění skutkového stavu a nesprávné posouzení projednávané věci ze strany žalovaného. K tomu žalobce uvádí, že věnuje zvláštní pozornost ochraně osobních údajů a má vytvořeny vnitřní mechanismy, kterými by měla být zajištěna řádná ochrana osobních údajů sociálního systému, především přijal zvláštní předpisy, které neměly být v rámci řízení o správním deliktu dostatečně zohledněny, a také zřídil zvláštní odbor. Žalovaný se pak, podle názoru žalobce, nevypořádal s mimořádnou situací v oblasti výplaty sociálních dávek v měsíci lednu 2012, kterou má dokládat kupř. „Statistický přehled práce v aplikaci dávek pomoci v hmotné nouzi“. Tuto mimořádnou situaci mělo způsobit zavedení nového IT systému výplaty sociálních dávek ke dni 1. ledna 2012, přičemž ve stejné době také došlo jednak k přechodu pracovněprávních vztahů zaměstnanců obcí na úřady práce, a to zejména zaměstnanců, kteří do konce roku 2011 zpracovávali agendu dávek pomoci v hmotné nouzi, a dále i k podstatné změně právní úpravy u dávky doplatku na bydlení. Předmětné rozhodnutí Mgr. Žárského tudíž bylo jen jednorázovým manažerským východiskem ze vzniklé situace, po jejímž odeznění byl neodkladně nastolen řádný stav.

Žalovaný také, podle názoru žalobce, nezohlednil ani skutečnost, že s osobními údaji klientů sociálních systémů nakládaly výhradně úřední osoby, jež jsou ze zákona povinny dodržovat mlčenlivost o všech úkonech a údajích, které se při výkonu své pracovní činnosti dozví.

Stejně tak nebylo přihlédnuto ke skutečnosti, že systém výplaty sociálních dávek musí být bezpodmínečně funkční, neboť na jeho aplikaci jsou citlivě závislí klienti sociálního systému, tedy osoby nacházející se ve složitých životních situacích. Funkčnost výplaty sociálních dávek totiž má být, podle názoru žalobce, nadřazena nad ochranou soukromí a identity, jež je garantována ochranou osobních údajů.

Žalobce se tudíž domnívá, že sice umožnil, aby jeho zaměstnanci, tj. úřední osoby se zákonnou povinností mlčenlivosti, pracovali ve dvojicích s použitím jediné IT identity, ovšem svým organizačním pokynem docílili řádnou a včasnou výplatu sociálních dávek osobám, jejichž existence je od výplaty sociálních dávek přímo závislá.

K této argumentaci žalovaný především uvádí, že žalobce připouští skutek, respektive stav věcí, který byl shledán porušením § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. a tedy spácháním správního deliktu podle § 45 odst. 1 písm. h) zákona č. 101/2000 Sb. Stejně tak žalovaný v rámci předmětných řízení nijak nepopíral, že žalobce přijal celou řadu interních předpisů, které měly zajistit bezpečnost zpracování osobních údajů. Žalobce však jejich obsah nerespektoval, jelikož vydal pokyn, který s nimi byl v přímém rozporu, což ostatně, jak již bylo uvedeno, sám připouští.

V této souvislosti žalovaný opětovně připomíná, že jedním z obligatorních opatření k zabezpečení osobních údajů generálně uložených ustanovením § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. je také opatření podle § 13 odst. 4 písm. b) tohoto zákona cílené k zajištění takového stavu, kdy fyzické osoby oprávněné k používání systémů pro automatizované zpracování osobních údajů mají přístup pouze k osobním údajům odpovídajícím oprávnění těchto osob, a to na základě zvláštních uživatelských oprávnění zřízených výlučně pro tyto osoby, a to, což je třeba zvláště zdůraznit, aniž by byly připuštěny jakékoli výjimky z tohoto pravidla. Rozhodnutí Mgr. Žárského ze dne 20. ledna 2012 pak bylo evidentně v rozporu s uvedenou zákonnou povinností a také i s dalším interním předpisem žalobce, tedy s příkazem ministra č. 28/2007. Nadto z díkce rozhodnutí Mgr. Žárského ze dne 20. ledna 2012 jednoznačně nevyplývalo, že by bylo míněno pouze pro jakési přechodné období.

Dalším z obligatorních opatření k zabezpečení osobních údajů je také opatření podle § 13 odst. 4 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb., kde se ukládá v oblasti automatizovaného zpracování osobních údajů pořizovat elektronické záznamy, které umožní určit a ověřit, kdy, kým a z jakého důvodu byly osobní údaje zaznamenány nebo jinak zpracovány, a to opět aniž by byla akceptována jakákoli výjimka. Sám žalobce pak nepopírá, že uvedená povinnost nebyla v předmětném časovém údobí plněna.

Žalovaný zvláště připomíná, že z plnění uvedených povinností nemůže žalobce vyvazovat ani ta okolnost, že by s osobními údaji nakládaly pouze osoby se zákonnou povinností mlčenlivosti. Ta je ostatně uložena všem zaměstnancům (a dalším osobám) správce osobních údajů, a to přímo § 15 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. V této souvislosti je dále rovněž nutno podotknout, že právě důsledné plnění povinností podle § 13 odst. 4 písm. b) a c) zákona č. 101/2000 Sb. a tedy i podle § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. představuje efektivní nástroj k řádnému naplňování, resp. ke kontrole plnění zákonem uložené povinnosti mlčenlivosti. Shodný názor poté vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 7 As 150/2012-35 ze dne 30. ledna 2013, resp. 7 As 186/2012-31 ze dne 4. dubna 2013. Názor žalobce, podle něhož by funkčnost výplaty sociálních dávek měla být nadřazena nad ochranou osobních údajů, tedy nemá žádnou oporu v právním řádu.

Okolností žalobcem popisované mimořádné situace nebylo možno vzít v úvahu ani v souvislosti s možností liberace podle § 46 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. K liberaci podle posledně uvedeného ustanovení se totiž vyžaduje prokázání toho, že bylo vynaloženo veškeré možné úsilí, které bylo možno požadovat k zabránění porušení právní povinnosti. Jelikož ovšem žádné takové úsilí na straně žalobce prokázáno nebylo, naopak byl prokázán přímý pokyn žalobce k porušení předmětné právní povinnosti, který byl navíc v rozporu s interním předpisem žalobce, je aplikace § 46 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. vyloučena.

Zároveň žalovaný podotýká, že při určení výše pokuty bylo jako polehčující okolnost přiznáno zejména to, že doba, po níž mohli zaměstnanci vstupovat do JIS pod společným logem a heslem, byla velmi omezená, dále vydání pokynu k vedení evidence zpracovávání žádostí v listinné formě a také to, že postup žalobce směřoval k naplnění veřejného zájmu na vyplacení příslušných dávek všem oprávněným příjemcům. Z uvedených důvodů byla sankce uložena výrazně v dolní polovině zákonné sazby, což žalovaný považuje za zcela přiměřené, a k jejímu dalšímu snížení neshledává žádný důvod. V této souvislosti považuje žalovaný za nutné zdůraznit, že žalobce měl dostatečnou možnost řádně se připravit na všechny jím zmiňované mimořádné záležitosti, jako je změna IT systému výplaty sociálních dávek, změna agendy nebo přesun zaměstnanců, což zjevně vylučuje, aby na ně bylo pohlíženo jako na další polehčující okolnosti.

III.

Žalobce také odkazuje na body č. 34 a č. 58 preambule směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 95/46/ES ze dne 24. října 1995, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (dále jen „směrnice“), kde se, podle jeho názoru, má stanovovat, že členské státy jsou oprávněny zpracovávat osobní údaje občanů pro účely výkonu sociální péče a v oblasti sociálního zabezpečení. Směrnice by tedy, jelikož byla podkladem pro přípravu zákona č. 101/2000 Sb., měla být, podle názoru žalobce, zohledněna ve prospěch jeho postupu.

V této souvislosti žalovaný konstatuje, že napadené rozhodnutí nijak nezpochybňuje oprávnění žalobce zpracovávat osobní údaje v oblasti sociálního zabezpečení, v uvedeném smyslu je tudíž argumentace žalobce irelevantní. Bod č. 58 preambule směrnice se navíc týká výjimek ze zákazu přenosu osobních údajů do zemí, které neposkytují odpovídající úroveň ochrany osobních údajů a nelze z něj vyvozovat právo zpracovávat osobní údaje občanů pro účely výkonu sociální péče a v oblasti sociálního zabezpečení.

Ohledně žalobcem zmiňovaného bodu č. 34 preambule směrnice je ovšem nutno připomenout, že sice povoluje zpracovávat citlivé osobní údaje také v oblasti sociální péče, nicméně pouze pod podmínkou zvláštních záruk na ochranu základních práv a soukromí jednotlivců. Toto ustanovení tedy jednak dále vyvrací žalobcem deklarovanou nadřazenost funkčnosti výplaty sociálních dávek nad ochranou soukromí, resp. nad ochranou osobních údajů, a také vyslovením požadavku zvláštních záruk ve svém důsledku plně legitimizuje napadené rozhodnutí, které žalobci vytýká nedostatky právě v této oblasti.

Žalovaný dále připomíná, že výše uvedený závěr podporuje i to, že účelem směrnice je, jak vyplývá především z jejího čl. 1 odst. 1, zajistit ochranu soukromí v souvislosti se zpracováním osobních údajů. S tím ostatně korespondují také ustanovení bodu č. 46 preambule směrnice a čl. 17 směrnice, která, stejně jako § 13 zákona č. 101/2000 Sb., nepovolují žádnou výjimku z plnění povinností týkajících se bezpečnosti osobních údajů.

IV.

S ohledem na uvedené se žalovaný domnívá, že žaloba je nedůvodná a založená na nesprávném právním názoru žalobce, a proto navrhuje, aby byla zamítnuta jako nedůvodná (§ 78 odst. 7 s.ř.s.).

Úřad pro ochranu osobních údajů
RNDr. Igor Němec, předseda Úřadu